

Χαράλαμπος Χ. Σπυρίδης

Καθηγητής Μουσικής Ακουστικής, Πληροφορικής
Διευθυντής Εργαστηρίου Μουσικής Ακουστικής Τεχνολογίας
Διευθυντής Τομέως Τεχνολογίας Ήχου, Μουσικοπαιδαγωγικής & Βυζαντινής Μουσικολογίας
Τμήμα Μουσικών Σπουδών
Φιλοσοφική Σχολή
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

**Οὐ δύναται τέσσερα ἐς ἓν ἐνωθῆναι, ἀλλ' ἐς δύο
ἐν ἄλλοις λόγοις ματαιοφροσύνη ἐστὶ ἢ περὶ τοῦ ἐνιαίου πεδίου θεωρία.**

Κατὰ την διατύπωση της κοσμογονίας του ο Πλάτων αποδέχεται τα τέσσερα στοιχεία του Εμπεδοκλέους (πυρ, αἴρ, ὕδωρ, γαῖα), τα οποία θεωρεῖ σώματα, που ἔχουν τη διάσταση του βάθους. Το βάθος περικλείεται ἀπὸ ἐπιφάνειες αποτελούμενες ἀπὸ ὀρθογώνια τρίγωνα, τα βασικά και θεμελιώδη στοιχεία της δομῆς του κόσμου κατὰ Πλάτωνα.

Ο Πλάτων δια στόματος Τιμαίου αναφέρεται σε δύο θεμελιώδη ὀρθογώνια τρίγωνα: το ὀρθογώνιο ἰσοσκελές ἢ «μισὸ τετράγωνο» και το «κάλλιστον» σκαληνὸ ὀρθογώνιο ἢ «μισὸ ἰσόπλευρο τρίγωνο». Ἐξ αὐτῶν συντίθενται τα τέσσερα θεμελιώδη στοιχεία της φύσεως πυρ, αἴρ, ὕδωρ, γαῖα, ἀντιστοιχούμενα μονοσημάντως στα κανονικά στερεά τετράεδρον, οκτάεδρον, εικοσάεδρον, ἐξάεδρον.

Μεταξὺ του τετραέδρου, του οκταέδρου και του εικοσαέδρου ὑπάρχει ἡ δυνατότης ἀλληλομετασχηματισμοῦ, λόγω του ὅτι δομοῦνται ἐκ των «καλλίστων» στοιχειωδῶν σκαληνῶν ὀρθογωνίων τριγῶνων. Ἐπειδὴ το κανονικὸ ἐξάεδρο δομεῖται ἀπὸ το ἄλλο εἶδος των στοιχειωδῶν ὀρθογωνίων τριγῶνων, των ἰσοσκελῶν, δεν δύναται να μετασχηματισθεῖ σε κανένα ἀπὸ τα ἄλλα τρία κανονικά πολύεδρα. Ἔτσι, ἡ γαῖα δεν δύναται να μετατραπῆ οὔτε σε πῦρ, οὔτε σε ἀέρα, οὔτε σε ὕδωρ.

Στη σύγχρονη Φυσικὴ κι εμεῖς δεχόμεθα μία τετρακτὺ θεμελιωδῶν δυνάμεων ἢ ἀλληλεπιδράσεων, τρόπον τινά ὡς τα τέσσερα σύγχρονα «ριζώματα» του Εμπεδοκλέους, που, βάσει των λεγομένων του Τιμαίου, μπορούν να ἀντιστοιχισθῶν μία πρὸς μία στα τέσσερα προμνημονευθέντα Πλατωνικά κανονικά πολύεδρα. Ο Πλάτων θεωρῶ σίγουρο ὅτι θα ἀντιστοίχιζε τη βαρυτικὴ δυνάμη στην βαρεῖα, δυσκίνητη και εὐπλαστὴ γαῖα και την Ηλεκτρομαγνητικὴ δυνάμη εἰς το πλέον κοφτερό και οξύ πρὸς κάθε κατεύθυνση και το πλέον ελαφρὸ πῦρ (φωτόνιο) (Τίμ. 58c6). Τις ἄλλες δύο δυνάμεις, την ἰσχυρὴ και την ἀσθενὴ πυρηνικὴ δυνάμη, θα τις ἀντιστοίχιζε την μεν πρώτη στον ἀέρα, την δε δεύτερη στο ὕδωρ, το ολιγότερον οξύ.

Βάσει αὐτῆς της Σπυριδεῖου ἀντιστοιχίσεως των θεμελιωδῶν δυνάμεων (ἀλληλοεπιδράσεων) στα Εμπεδοκλεία ριζώματα αφενός και της Πλατωνικῆς θεωρίας περὶ της ἀρχῆς της ἀφθαρσίας ἢ της διατηρήσεως του πλήθους των ὁμοειδῶν στοιχειωδῶν ὀρθογωνίων τριγῶνων ἀφετέρου, ἡ γαῖα, το πυρ, ο αἴρ και το ὕδωρ της Συγχρόνου Φυσικῆς δεν πρόκειται ποτὲ «καθ' ἃ διδάσκει ὁ Τιμαῖος» να αποτελέσουν μία φιλία, μία «συνεργαζομένη ἐν ἰσότητι» τετρακτύν, ἐλλείψει μεταξὺ ὅλων των τεσσάρων «στοιχείων» της «ἐκλεκτικῆς συγγενείας».

Οι ἀνωτέρω σκέψεις με κάνουν να διερωτώμαι μήπως ἡ «Θεωρία των Πάντων» ἀποτελεῖ το «ὄναρ ἢ ὕπαρ ζῆν» των συναδέλφων μου της Φυσικῆς των Ὑψηλῶν Ἐνεργειῶν, ὁπότε «Τέσσερα ἐς ἓν ἐνώσασαι ματαιομοχθία ἐστὶ».